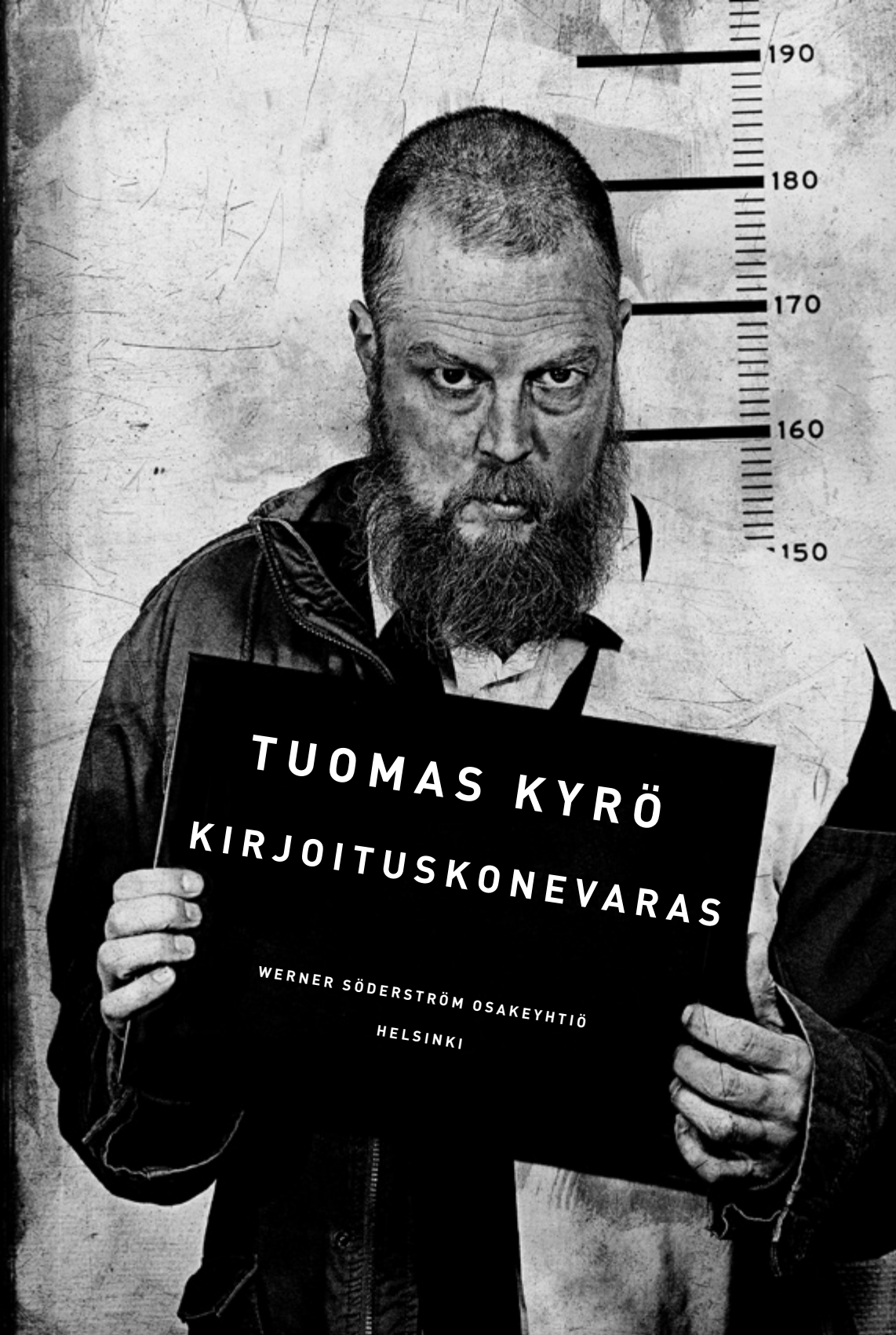

TUOMAS KYRÖ
KIRJOITUSKONEVARAS

W S O Y

TUOMAS KYRÖ
KIRJOITUSKONEVARAS

WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖ
HELSINKI

Graafinen suunnittelu ja kuvat MIKA TUOMINEN

©TUOMAS KYRÖ JA WSOY, 2020

ISBN 978-951-0-45223-3

PAINETTU EU:SSA

I hope I didn't brain my damage.

HOMER SIMPSON

*Henkilöhahmoilla ei ole mitään tekemistä
todellisuuden kanssa niin kuin heillä ei
todellisuudessakaan ollut.*

DANIEL KATZ: KUN ISOISÄ SUOMEEN HIIHTI

*Be Water, My Friend. Empty your mind. Be
formless, shapeless, like water. You put water into a
cup, it becomes the cup. You put water into a bottle,
it becomes the bottle. You put it into a teapot, it
becomes the teapot. Now water can flow or it can
crash. Be water, my friend.*

BRUCE LEE

Sisällys

KUKA RUPEE JOKSKU KIRJAILIJAKS eli OLIVETTI	8
HALUSIN AMMATTIRIKOLLISEKSI eli PERHETARINOITA	14
ENNEN VANHAAN eli 1980-LUKU	22
HÄMEEN HELVETTI eli HÄIVÄHDYS ROMAANIA	42
LYYRISET MESTARITEOKSET eli SIRKKELINTERÄ MUNISSA	54
PÄÄ eli MISSÄ KIRJANI OVAT SYNTYNEET	68
MIELENSÄPAHOITTAJAN TARINA eli KUINKA ROMAANIHENKILÖSTÄ TULI UUDISSANA	84
PITÄÄKÖ OLLA TELEVISIOSSA eli LYHYT JA LIHAVA	108
RIKAS KÖYHÄ eli ARVONLISÄVERO	126
SEUROISSA eli TILATTUJA MUISTOJA	142
OI MAAMME eli HUMALAINEN, ONNELLINEN SUOMI	166
POLITIIKKA eli KENELLÄ ON ISOIN	184
MATKALLA eli NOJA- JA PYÖRÄTUOLIMATKAILIJAN MUISTELMAT	200
KORONAPELI eli NETFLIX-UHRI ISÄNMAALLE	224
PELKO eli ELÄMÄ ALKAA	264
OLIVETTI eli YHTEISKUNNAN TÄYSIVALTAINEN JÄSEN	288
KIITOS	292

KUKA RUPEE
JOKSKU
KIRJAILIJAKS
eli
OLIVETTI

len kymmenenvuotias.

Tekninen työ, veisto, puukässä. Vastenmielisellä aineella on monta nimeä.

Naputan linnunpöntön takalevyä pienillä nauiloilla ja Lapuan liikkeen aikaisella vasaralla. Vasaran kärki irtoaa ja putoaa lattiaan. Opettaja ryntää luokseni, tarttuu kurkkuun ja nostaa kaksikymmentäkahdeksan kiloani höyläpenkin päälle. Hän käskää kaikkia lopettamaan sen mitä ovat tekevässä. Opettaja karjuu, että Tuomas tässä, tämä vasenkätinen, värisokea yksinhuoltajan poika, katkoo vasaroita. Hänestä ei koskaan tule yhteiskunnan täysivaltaista jäsentä.

Hienoja sanoja. Yhteiskunta. Täysivaltainen. Jäsen.

Mutta ymmärrettyäni, mitä hän tarkoitti, pyrin toteuttamaan tuon ennustuksen.

Vuodet kuluivat, yhteiskunnan täysivaltaisuus kiinnosti yhä vähemmän.

Varhaisteinille oli pohjoishelsinkiläisessä lähiössä laajat harrastusvaihtoehdot 1980-luvulla: jalkapallo ja myymälävarkaudet. Koska laiskuus ja astma estivät kohoamiseni jalkapallon kansainväliselle huipulle, valitsin jälkimmäisen. Otin osani kapitalismin riemuista näpistelemällä.

Sinä yhtenä aamuna kohtasin ystäväni Stinden ja Tikkasen grillikioskin luona (nimet muutettu).

Niin kauniin ja toivorikkaan talvipäivän viettäminen punatiilisessä peruskoulurakennuksessa tuntui ihmisoikeusrikokselta. Sitä paitsi lintszaamalla tuon tiistain ylittäisin 150 poissaolotuntia ja ohittaisin kärkipaikkaa pitävän 7-luokkalaisen jääkiekkolahjakkuuden.

Kuukausikorttini suojakuoressa luki hopeatussilla kirjoitettuna Iron Maiden. Farkut olivat Levi's-merkkiset. Stinden collegepaidassa puolestaan luki Benetton ja Tikkasen lenkkitosuissa oli tammenlehti. Nousukaudella paikkaa, asemaa ja arvoa mitattiin tuotemerkeillä.

Junat kulkivat keskustaan kahdenkymmenen minuutin välein, bussit vielä tiheämmin. Puolen tunnin matkan ajan pohdiskelimme Jari Puikkosen mahdollisuuksia tulevissa Lahden maailmanmestaruuskisoissa ja haaveilimme keltaisista Sony Walkmaneista sekä Sannasta.

Kuljimme liukuportailta kauppakeskuksen ylimpään kerrokseen pudottamaan kielenpäätä räkää. Poikain hierarkiassa oli mahdollista nousta osoittamalla kyvykkyytensä seuraavissa taidoissa: räkiminen, varastaminen, vastaansanomien, tappelu, lihaskunto, alati huononeva koulumenestys. Mestari luokkaan pääsi, mikäli tuli erotetuksi koulusta tai sai merkinnän rikosrekisteriin.

Kauppakeskus oli avattu marraskuussa 1985, minkä jälkeen se oli toiminut nuorisotalona, hartauskeskuksena ja sääsuojana. Kauppakeskuksen mukaan nimetyn jengin poika- ja tyttöpuoliset jäsenet pahoinpitelivät vääristä kaupunginosista saapuneet ja varastivat heidän markkansa. Mutta marmoripinta, näyteikkunat ja hampurilaisravintola olivat riskin arvoiset.

Olimme kehittäneet kilpailun tuhlattuja päiviä täyttämään. Osanottajien tehtävänä oli varastaa turhanpäiväisin esine. Mitä pienempi jälleenmyyntiarvo, sitä parempi, mutta ohjevähittäis-

hinnan tuli olla mahdollisimman korkea. Aikaa tehtävään oli tunti, sen jälkeen osallistujat kerääntyisivät saaliidensa kanssa Kansallisteatterin eteen arvioitaviksi.

Istuin Aleksis Kiven patsaan jalustalla viisi minuuttia etuajassa. Stinde hölkkäsi Ateneumin nurkalta ja nosti repustaan leivänpaahtimen. Huono valinta, koska leivänpaahtin on aina tarpeellinen, etenkin siinä autiotalossa, jonka olimme vallanneet viikonloppupaikaksi. Ensi viikolla Stinde vetäisi naapurin rivitalosta virrat mökkiin, olihan hän ensimmäisen vuoden sähkölinjan opiskelija.

Tikkanen kantoi oikealla hartiallaan jotain pitkulaista. Hän kertoi menneensä suoraan suuren tavaratalon urheiluosastolle, ottaneensa laskettelusukset ja kävelleensä ulos.

Teko oli taitava, röyhkeys samaa tasoa kuin tänä päivänä Venäjän demokraattisesti valitulla diktaattorilla, kun hän työnsi Krimin povitaskuunsa. Tikkasen erhe oli se, että laskettelusukset kuuluivat samaan tarpeelliseen turhuuteen kuin Lacosten t-paidat, solariumrusketus ja kaapelitelevisioyhteys. Niiden omistajan ihmisarvo oli monia satoja markkoja muiden yläpuolella.

Oli minun vuoroni avata jääkiekkokassi. Syysaurinko heijastui saaliini muovipinnasta. Stinde ja Tikkanen myönsivät tappionsa nöyrästi.

Olivettin matkakirjoituskoneen myyntihinta oli kallis, mutta käyttöarvo olematon. Kukaan ei ostaisi varastettua kirjoituskonetta: kuka vittu rupee joksku kirjailijaks. Hykertelin nerokasta valintaani ja kiitin kirjakaupan toimistovälineosaston mitätöntä vartiointia.

Siirtyessämme rautatieasemalle pohdimme, miksi joku kirjoittaa. Bändissä kannattaa soittaa, koska silloin pääsee Malibuun, saa rahaa, huumeongelman ja vastakkaisen sukupuolen huomion. Jääkiekkoa kannattaa pelata NHL:ssä ja sisilialaisina liittyisimme heti mafiaan.

Tikkanen asetti sukset hattuhyllylle, hän käytti niitä koulun liikuntapäivänä Kalpalinnassa. Stinde antoi leivänpaahdinten äidilleen joululahjaksi. Minä heitin kirjoituskoneen paikallisjunan ikkunasta Pasilan ratapihalle.

Lapsena Tuomas Kyrö halusi olla ammattirikollinen, jääkiekkoilija tai roskakuski. Ala-asteen opettajan mielestä Kyröstä ei tulisi koskaan yhteiskunnan täysivaltaista jäsentä. Ennustus oli lähellä toteutua.

Armeijassa Kyröllä todettiin sopeutumishäiriö. Sitä hoitakseen hän on kirjoittanut 26 kirjaa. Kyrön kirjoja on myyty jo yli miljoona kappaletta ja varastettu muutama.

Kirjoituskonevaras näyttää maailman Tuomas Kyrön silmin. Tarina kulkee päähenkilön mukana hevimusiikista Veikko Huoviseen, köyhyydestä rikkauteen, syntymästä kuolemaan. Kohtuuttomista tilanteista nousee kiukulla ja naurulla, ja päällimmäiseksi jää aina virnistys elämälle.

KL 84.2 / ISBN 978-951-0-45223-3
WWW.WSOY.FI
Graafinen suunnittelu Mika Tuominen
Kuvat Mika Tuominen

